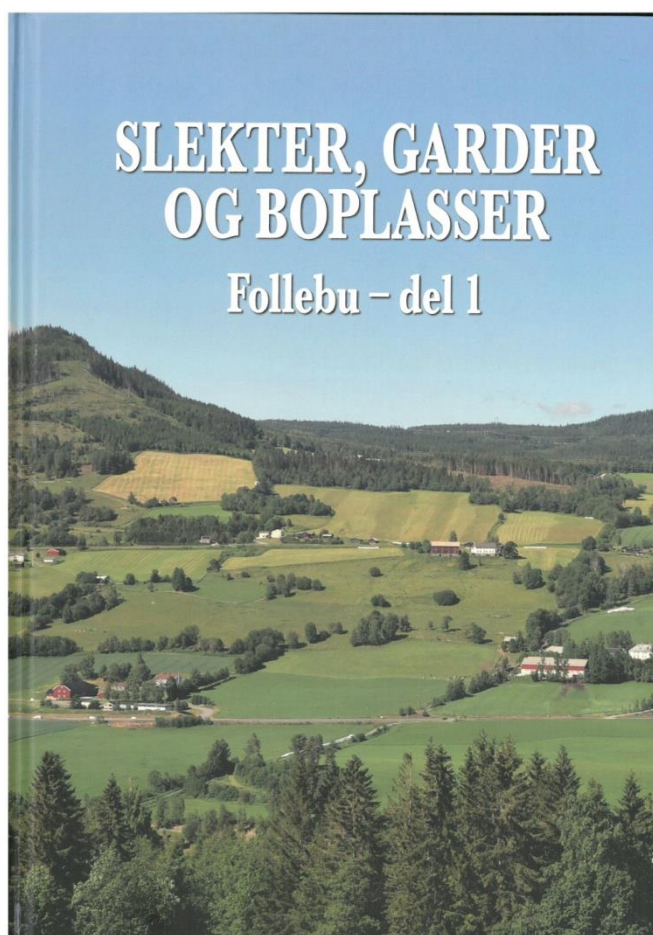

GAUSDALS TIDENDE

36. ÅRGANG

GAUSDAL HISTORIELAG

NR. 3 -2023

Onsdag 12. juli ble vår nyeste bok, «Slekter, Garder og Boplasser – Follebu del 1» presentert på Aulestad. Over 40 interesserte hadde møtt fram. Leder i bokgruppa presenterte boka, og det ble vist bilder, som ikke er med i boka, av de aktuelle plassene.

Boka kan kjøpes på onsdager i Østre Gausdal Prestegård (åpent 16 – 18), den kan bestilles i vår nettbutikk, kjøpes ved arrangement i Ulsrud, og selvsagt på Gausdalsdagen 2. september. Da kommer også Gausdalsminner nr. 20 for salg.

ULSRUD.

Årets første Ulsrudsøndag ble en meget vellykket dag. Den åpnet med gudstjeneste ved Trond Klaape, det var salgsboder av lokale produkter, Gausdal Husflidslag hadde forkleutstilling, det var omvisning og selvsagt var det anledning til å kjøpe en kopp

kaffe og en vaffel.

Den 23. juli var det klart for ny Ulsrudsøndag. Denne gang konsert med viser av Erik Bye, flott framført av Arnhild Vik og Ruth Olina Lødemel. Rundt 30 personer var tilstede i amfiet. Som vanlig var det kaffe og vaffel å få kjøpt, og vi må heller ikke glemme forkleutstillingen til husflidslaget.

MARKVANDRING.

Årets andre Markvandring blir den 20. august. Denne gangen reiser vi til Espedalen, nærmere bestemt Verksodden og Gravholmen. Med oss får vi Lars Eggen, som vil fortelle om den gangen det var en hel by på Verksodden, og vise oss minner fra svunnen tid. Markvandringen starter kl. 12. Ta med mat og drikke.

GAUSDALS BUNADEN

Sammen med Gausdal Husflidslag blir det «Bunadkveld» i Østre Gausdal Prestegard den 15. oktober, og det er Gausdalsbunaden det skal dreie seg om. Brita Rusten Aamodt vi kåsere om bunaden og Kari Krekling vil være tilstede og svare på de spørsmål som måtte komme.

Vi oppfordrer alle som har Gausdalsbunad om å bruke den denne kvelden. Brita ønsker også at alle skriver ned noen linjer om sin bunad, hvor gammel den er, hvordan opphavet er – ja en kort historie om bunaden. De forskjellige bunadene vil så bli presentert og Brita forteller historien om akkurat DEN bunaden.

BOKGRUPPA

Bokgruppa, under ledelse av Ivar Lauritsen, har startet med neste bok i serien «Slekter, Garder og Boplasser i Follebu – del 2». Ivar har også gjort det kunststykke å få med flere yngre i gruppa, noe vi ser på som veldig positivt. Mange av historielagene rundt omkring sliter med rekrutteringen, men dette gir oss håp for framtida! Vår canadiske hjelper, Brenda Tasse, kommer også i år og vil jobbe sammen med oss i noen dager. En annen canadier, David Vinge, er nå også knyttet til gruppa. David var i Gausdal i sommer, og vi opprettet en meget god kontakt med ham. Bare for å nevne det, Brenda har sin slekt fra Rustberget i Follebu mens Davis har sin fra Englandsbergum.

UTVANDRERHISTORIE

Det jobbes også med en utvandrerhistorie for Gausdal, og det foreløpige manus har nå kommet opp i 700 sider. Mellom 6500 og 7000 navn er til nå registrert, og det er et antall godt over dagens befolkning i Gausdal.

Vi er fortsatt interessert i gamle «amerikabrev», bilder og opplysninger om de som utvandret.

HUSK HUSK HUSK VIKTIG VIKTIG VIKTIG

De av dere som har Eidsiva som epostleverandør (bbnett) må, som dere har fått beskjed om, få dere en ny adresse, etter som bbnettet forsvinner.

HUSK å send oss din nye adresse!!!!

FRA ARKIVET

En gausdøl, som kaller seg R. S., sendte i 1908 dette brevet til den norsk-amerikanske avisen «Skandinaven». Denne avisen var en av de største norsk-amerikanske avisen i USA, og hadde mange lesere med røtter i Gausdal. Som brevet viser, så kunne det nok gå en kule varmt i Herredsstyret også den gangen.

«Fra Østre Gausdal.

En styrkeprøve mellom Gaardbrugerne og Arbeiderne – Forskjellige nyheder»

«Follebu, April 1908.

Atter har vi begyndt at gaa den lye Tid imøde, Sindene blir lysere, Arbeidet gaar lettere. Vi har havt en Masse Sne i Vinter, meget Graaveir, lidet Sol og Kulde. Men nu gaar Sneen fort, Veiene er svært ufremkommelige med Slæde, og man forstaar, at det er Vaar.

I Høst foregik Valg paa nyt Herredsstyre med følgende Udfald: Stortingsmand Fedje, Harald Møllerstuen, Petter Sørsveen, Kristen Lien, Andreas Stetrud, Thorstein Fougner, Kaptein Bøhmer, Mathias Lunde, Tobias Blihovde, Johs. Nørstevold, Mathias Brathovde, Ivar Blekastad, Amund Thallaug, Ivar Sørsveen, Ivar Bjørge, Amund Holtklampen, Martin Norshus, Hans Haraldsen, Iver Reistadstuen, Matias Brostuen.

Ordfører blev Fedje. Viceordfører Am. Thallaug. Til Doms mænd er valgt: Blekastad, H. Heggesveen, Am. Thallaug, Olaus Leine, Kr. Lien, J. Sørsveen, Th. Leikvam, Kr. Dahl Frøyse, Gunvald Berge, M. Østreng, Kr. Frøysehagen, Kristian Skjerve, Lauritz Volden, Hans Sletmoen, Kr. Sæteren, Am. Lie, Johs. Elstad, Kr. Holslien.

Af disse er følgende valgt til Lagrettesmænd: Kr. Lien, Blekastad, Am. Lie og O. Leine. Til nye Medlemmer af Skolestyret istedetfor M. Brathovde og Kr. Dahl Frøyse valgtes Handelsfuldmægtig Ivar Wold og Johan Nustad.

Paa Arbeidernes Program iaar medtat «Frir Regne- og Skrivematriel» for aalle Folkeskolens Børn fra 1ste April 1908. I Skolestyret havdes Sagen fore paa første Møde paa det nye Aar. Efter Lærernes Raad foretoges Udsættelse, til man fik Sagen bedre udredet, især da der oplystes at Forældrene gjennemgaaende var svært flinke til at sjaffe det nødvendige til Brug paa Skolen. Derimod var der andre Ting, som Kommunen først burde sørge for, nemlig forskjellige Udbedringer ved selve Skolen. Da Sagen kom fore i Herredsstyret, stemte Gaardbrugerne for Udsættelse; men alle Arbeiderrepræsentanter stemte for Realitetsbehandlin, og Forslaget blev tilslut vedtat mod samtlige Gaardbrugeres Stemmer. Som det vil fremgaa af ovenstaaende Navnefortegnelse, er Gaardbrugerpartiet i Minoritet, idet Arbeiderpartiet bestaar af 12 og Gaardbrugerpartiet af 8 Repræsentanter. Denne «Skolematerialsag» har voldt meget Spektakel i Bygden; den har delt Bygden i

to Leire, og Striden har tildels været noksaa skarp. Alle tre Lillehammeraviser har en Tid været saa godt som fyldte med «Skolematerialsag», lange alvorlige Udviklinger i høitidelig Stil, ironiske og spottende Indlæg har været serveret fra begge Kanter med personlige Stik til Høire og Venstre. Det er nemlig gaat Politik i det, og denne Kamp var som en Styrkeprøve mellem Partierne, hvem som skal ha Magten i Bygden, Fedje og Arbeiderne eller Gaardbrugerne. Udfaldet vil først vise sig ved næste Valg.

«Skandinaven» var en norskspråklig avis som kom ut i Chicago fra 1866 til det siste nummeret kom 31. oktober 1941. Avisen ble så kjøpt opp, og fortsatte å utkomme undr navnet «Viking». Senere ble navnet forandret til «Vinland», og avisen kom ut for siste gang i 1976.

Veiene I Gausdal har vært mye omdiskutert og kritisert gjennom årene, og da bilen gjorde sitt inntog var det mange som hadde noe å si. Følgende innlegg i «Gudbrandsdølen» forteller om dette:

«TIL POLITIMESTEREN !

Jeg tillater mig at gjøre hr. politimesteren opmerksom paa trafikeringen av Gausdals-bygdernes veie.

Disse er tildels meget smale og litet egnet for den stadig økende trafik med motorvogne og cykler. Særlig iaar ser det ut til at antallet av disse kjøretøier blir betydelig større end tidligere, og jeg retter derfor en henstilling til Dem om, at der tas alle forholdsregler for at avverge den store fare, som dette medfører.

Den almindelige erfaring er, at de fleste førere av saavel automobiler som motorcykler kjører med en utilladelig hastighet – særlig i svinger – og de fleste er vel paa det rene med at forholdene ikke blir no bedre før en alvorlig ulykke indtræffer.

Det vil være av betydning at faa indskjærpet «kjørereglerne» for nævnte veie. En almindelig regel som at holde mest mulig til høire og sagtne farten i svingene bør enhver chauffør og motorcyklist kjende og følge .

Kjørereglerne bør likesaavel paa landet som i byerne kjendes av alle trafikerende – og indskjærpes saaledes at den kan bli trukket til ansvar – hvis uheld eller ulykke indtræffer – som ikke har fulgt disse regler.

Samtidig tillater jeg mig at rette en indstændig henstilling til hr. politimesteren om at være nøiereggende med attester for syn og ædrulighet (cfr: paragraf 13; lov om bruk av motorvogner – 1912) som fræmlegges ved indhentelse av polititiladelse for førere av motorkjøretøier».

Chauffør

Det kraftige regnet for noen dager iden påførte veiene til Ulsrud stor skade.

Ulsrudvegen raste ut ikke langt fra bommen, og den er nå reparert av kommunen.

Vegen ned mot Augga har fått veldig store skader, og det vil koste flere hundre tusen å få den kjørbar. Hva som gjøres er enda ikke bestemt.

Gausdal Historielag,
Voldsbruvegen 6 B,

2651 Østre Gausdal.

Epostadresse: post@gausdalthistorielag.no

Kontoret er åpent på onsdager fra kl. 16 til 18, eller etter avtale.

Leder: Arne Halvorsen
911 24 988

Nestleder: Svein Fykken

Sekretær: Ivar Lauritsen

Styremedlem: Jørgen Møen

Styremedlem: Inga Johanne Pighaug

Styremedlem: Gudbrand Myklebø

Styremedlem: Ole Simen Finsveen

Fast møtende vara: Marit Hjelmstad

Leder boknemda for Gaudalsminner: Marit Hjelmstad

Leder boknemda Slekter og Garder. Ivar Lauritsen

Leder Ulsrudutvalg: Birgit Kraabøl

Leder Fotogruppe: Tor Korsvold

Leder kilderegistrering: Gunnar Rundtom.

Arkivar: Kjell Håkon Reistad

Medlemsmøtene hver første mandag i måneden, **FORANDRES** til hver første **ONSDAG** i måneden. Kontoret i Østre Gausdal prestegard kl. 19.00.

Neste Gausdal Tidene kommer ca. 15. november.